

Socialdemokratiet er overhovedet ikke doktrinært i Jordspørgsmaalet. Vi sidder ikke i 1918 og laver Program for Jorddyrking og Driftsformer for Landbruget i 1940, vi hænger os heller ikke, saaledes som jeg synes, det ærede 12te tingvalgte Medlem gjorde forleden, i Ord som „Statsfæste“ eller lignende. Vi har kun det ene Formaal i Øjeblikket: at inddrage disse Jordværdier og bevare dem under Samfundet. Vi er altsaa i den Retning for saa vidt enige baade med det radikale Parti og Georgeisterne saavel som med en Række af Aandens Stormænd, Filosofer, der har behandlet disse Spørgsmaal, f. Eks. Rousseau og Karl Marx, der netop betoner, at Jordmonopolet er Kapitalmonopolets Grundvold, Stuart Mill, Tolstoi og mange andre. Af danske kan jeg nævne Grundtvig — det vil sikkert glæde det ærede Medlem —, der udtrykkelig siger, at ethvert Folk er sit Fædrelands Grundejer og kan aldrig retmæssig ved nogen Lov tabe sin Ejendomsret. Uret kan aldrig ved nogen Lov gøres til Ret. Endvidere kunde jeg nævne Biskop Martensen, som udtaler sig i samme Retning. Jeg kunde nævne en nyere, i Tiden mere nærliggende, men maaske mindre betydende Aand som Svend Høgsbro, der til Gengæld har staaet det ærede Medlem betydelig nærmere end de andre, jeg nævuede. Han savnede heller ikke Blik for Betydningen af alles Ret i Jordspørgsmaalet og af at bevare denne Ret. Hvis de andre ærede Partier derfor vilde være enige med os i den Grundbetragtning, at Jordværdien er Samfundets — og denne Enighed vil i hvert Fald nok komme med den Udvikling, som foregaar overalt i Landene —, da er vi, som det ogsaa fremgaar af vor Tilslutning til dette Lovforslag, ingenlunde stive Teoretikere, men vil gerne være med til at skabe en saa fri Stilling som mulig for Brugerne og i øvrigt etablere de Former eller den Driftsmaade, som Udviklingen i Landbruget til enhver Tid skønnes bedst tjent med, og mindst af alt vil vi hænge os i Ord som „Statsfæste“ og lignende. Vi kan godt i saa Henseende slutte os til den højtærede Landbrugsminister, som i sine Bemærkninger til det Lovforslag, han fremsatte fra Kommissionen for Len og Stamhuse, udtrykkelig udtalte, at han kun tilstræbte en Driftsform, som sikrer Samfundet Jordværdien og Brugeren Arbejdsudbyttet med Ret til Overdragelse, og tilføjede, at denne Bruger eller Fæster, som jeg kalder ham, lige saa vel kan betegnes som Ejer, naar hans Ret kun er begrænset af Samfundets Ret til Jorden.

Det ærede 1ste Medlem for 4de Kreds

(Jørgen Pedersen) kaldte det Forhold, Staten paa Grund af sin Indehavelse af Jordværdien maa holde paa, nemlig de periodiske Omvurderinger, og hvad dermed staaar i Klasse, for Formynderskab. Jeg forstaaar slet ikke den Betegnelse. Jeg finder den meget lidet passende, naar Forholdet er det, at det kun er den Værdi, Staten i Forvejen ejer, den vil søge at bevare efter de skiftende Konjunkturer.

I Øjeblikket kan vi altsaa slutte os til det foreliggende Lovforslag. Vi er villige til at gaa videre ad den anslaaede Vej, saa kan vi altid senere under Hensyn til Landbrugets Udvikling og Samfundets Behov gaa videre eller slaa ind paa andre Baner. Thi ganske vist har vi ikke Georgeisternes, i mine Øjne noget sekteriske Syn paa Virkningerne af den blotte Inddragning af Jordværdien; men hvorfor skulde vi i Øjeblikket slaas herom? I hvert Tilfælde ikke saa længe det ærede 12te landstingsvalgte Medlem (Ole Hansen) og hans Partis Anskuelser i ganske anderledes Grad er i Strid med Udviklingens Tarv paa dette Omraade. Hermed har jeg givet det Svar paa det ærede Medlems Indvendinger vedrørende Stats- og Kommune-fæste, som jeg synes, at ogsaa Behandlingen af dette Lovforslag gør rimeligt.

Med Hensyn til Lovforslaget i øvrigt kan jeg ganske tiltræde de Tanker, den ærede Ordfører for vort Parti (Mads Jensen) fremsatte, og jeg skal derfor ikke komme nærmere ind paa det, men kun, da jeg har Ordet, tillade mig en ganske enkelt Bemærkning om § 1. Jeg gaar ud fra, at Jord i offentligt Eje omfatter eller i hvert Fald bringes til ved en lignende Ordning som denne at omfatte Kommunejord. Men i øvrigt synes jeg, at Lovforslaget i det hele er for lidt omfattende, hvad dets Genstand angaar, ogsaa i Øjeblikket. Thi Sagen er den, at Forholdene i Byerne er ganske tilsvarende til dem, den højtærede Landbrugsminister sammen med den ærede Ordfører for vort Parti skildrede som de i Øjeblikket paa Landet eksisterende. Hvorfor skal Loven derfor alene dreje sig om Jord, der egner sig til Anvendelse som Landbrugsjord? Hvorfor skal ikke de, som ikke mindst i Øjeblikket lider under Bolignøden i Byerne, have Ret til at faa anvist Boplads indenfor det Omraade, hvor der er offentlig Jord til Raadighed, en Ret, der allerede delvis er anerkendt ved den gældende Lovgivning? Jeg indrømmer imidlertid, at det Spørgsmaal er ret stort, og at dets Optagelse vilde bevirke en væsentlig Udvidelse af Lovforslaget, saaledes som det er formuleret her. Men jeg har dog villet